

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ประสงค์ของการวิจัยเรื่อง "ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. สํารวจปริมาณรายการวิทยุกระจายเสียงจากสถานีวิทยุกระจายเสียงเพื่อเปรียบเทียบกับปริมาณความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงของประชาชน
2. สํารวจความต้องการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการฟังรายการวิทยุกระจายเสียง ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการฟัง รวมถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง

วิธีสํารวจรายการวิทยุกระจายเสียง

การสํารวจรายการวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. เลือกสถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสํารวจรายการวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุกระจายเสียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่สถานีที่ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือฟังมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับจำนวน 7 สถานีคิดเป็นร้อยละ 25 ของจำนวนสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้งหมดในภาคนี้ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างสถานีจากรายงานการสํารวจวิทยุโทรทัศน์นอกเขตเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2511-2512 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ¹ ซึ่งได้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียง ปชส.ขอนแก่น สถานีวิทยุกระจายเสียง

¹สำนักงานสถิติแห่งชาติ, รายงานผลการสํารวจวิทยุและโทรทัศน์นอกเขตเทศบาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2511-2512, (อัคราเนนา), หน้า 17.

วปด.ขอนแก่น สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น สถาบันวิทยุกระจายเสียง วปด.นครราชสีมา และสถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดอุดรราชธานี

2. สํารวจรายการวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยสํารวจจากผังการกระจายเสียง จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสถานี และจากการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงด้วยตนเอง รายการที่สํารวจครั้งนี้ได้เลือกรายการที่สถานีวิทยุกระจายเสียงออกอากาศในระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2518 เพียงเดือนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะวารายการวิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศในแต่ละเดือนมักจะไม่เปลี่ยนแปลง

3. สํารวจรายการวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังกล่าวแล้วโดยแบ่งรายการวิทยุกระจายเสียงออกเป็น 23 รายการดังนี้

1. รายการข่าวภายในประเทศ
2. รายการข่าวต่างประเทศ
3. รายการข่าวกีฬา
4. รายการข่าวพยากรณ์อากาศ
5. รายการข่าวเหตุการณ์ในท้องถิ่น
6. รายการข่าวเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ
7. รายการทางศาสนา
8. รายการทางการเมือง
9. รายการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
10. รายการเกี่ยวกับสุขภาพ
11. รายการสำหรับเด็ก
12. รายการสำหรับสตรีและแม่บ้าน
13. รายการเกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี
14. รายการเกี่ยวกับสารคดีและการท่องเที่ยว
15. รายการเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม
16. รายการละครวิทยุ

17. รายการเพลงไทยเคิมหรือคนศรีไทย
18. รายการเพลงไทยสากล
19. รายการเพลงสากล
20. รายการเพลงลูกทุ่ง
21. รายการละเล่นพื้นเมือง
22. รายการท่ายปัญหาและสิ่งโชค
23. รายการอื่นๆ

ผู้วิจัยได้สำรวจว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงใดออกอากาศรายการแต่ละรายการตลอดเดือนธันวาคมเป็นปริมาณมากน้อยเท่าใด

วิธีสำรวจความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงของประชาชน

การสำรวจความต้องการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการฟังรายการวิทยุกระจายเสียง ประโยชน์ และความรู้ที่ได้รับจากการฟังรวมถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดรายการวิทยุกระจายเสียงนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. สร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1.1 อาศัยแนวความคิดจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 สร้างแบบสอบถามสำหรับประชาชนชั้น 1 ชุก เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด(Open end) และแบบประเมินค่า(Rating scale)

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยและกรรมการที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง

1.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองสัมภาษณ์กับประชาชนที่หมู่บ้านนาเจริญ ตำบลกระเคียน อำเภอดงระการพิษณ จังหวัคอุบลราชธานี จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้นั้นมาแก้ไขและปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์

1.5 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปสัมภาษณ์ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จังหวัด อำเภอบ้านนา และศรีนครินทร์ เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างจังหวัด ได้แบ่งจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 16 จังหวัดออกเป็น 3 กลุ่มตามภาษาถิ่น² ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงกลุ่มจังหวัดที่แบ่งตามภาษาถิ่น

ภาษาถิ่น	จำนวนจังหวัด	จังหวัด
กลุ่มจังหวัดที่ใช้ภาษาโคราช	4	นครราชสีมา ชัยภูมิ เลย ขอนแก่น
กลุ่มจังหวัดที่ใช้ภาษาส่วย	3	บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ
กลุ่มจังหวัดที่ใช้ภาษาญไท และภาษาดาว	9	อุดรธานี นครพนม สกลนคร นครพนม มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร อุบลราชธานี

ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจังหวัดโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นจำนวนร้อยละ 25 ของจังหวัดในแต่ละกลุ่มภาษาถิ่นซึ่งได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา สุรินทร์ สกลนคร และอุบลราชธานี รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 4 จังหวัด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² J. Marvin Brown, From ancient Thai to modern dialects, (Bangkok, Social Science Association Press of Thailand, 1965), pp. 12-17.

2.2 กลุ่มตัวอย่างอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในจังหวัดที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นใช้สุ่มด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายเช่นกันโดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างอำเภอเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนอำเภอทั้งสิ้นในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มกลุ่มตัวอย่างตำบลเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของจำนวนตำบลทั้งสิ้นในอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และสุ่มกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านมาตำบลละ 1 หมู่บ้าน รวมอำเภอ ตำบลและหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 13 อำเภอ 35 ตำบล 35 หมู่บ้าน

2.3 สุ่มตัวอย่างครัวเรือน โดยวิธีสุ่มแบบมีระบบ(Systematic Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วจำนวนหมู่บ้านละ 15 ครัวเรือน รวมครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 525 ครัวเรือน

2.4 ในการสัมภาษณ์สมาชิกในแต่ละครัวเรือนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนครัวเรือนละ 1 คนโดยสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกทุกคนในครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 15-60 ปี ได้รับความศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ลงมาทั้งไม่เป็นผู้ที่อยู่ในระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนด้วยวิธีใช้ตารางสุ่มของ ชาร์ล เอช แบคสตอร์ม³(Charles H. Backstorm) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 525 คน

3. การแจกแจงรวบรวมข้อมูล โค้ดดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้มอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างดังกล่าวแล้วให้นักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากร

3.2 ก่อนมอบแบบสอบถามให้ผู้ทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงความมุ่งหมายของการวิจัย เทคนิคในการสัมภาษณ์และรายละเอียดต่างๆของแต่ละรายการของแบบสอบถามให้ผู้ทำการสัมภาษณ์เข้าใจก่อนออกสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากร

³ Charles H. Backstorm and Gerald D. Hursh, Survey Research, (Evanston:Northwestern University Press,1963), pp.52-58.

3.3 รวบรวมแบบสอบถามคืนจากผู้ทำการสัมภาษณ์ ใ้กับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 424 ชุดคือประมาณร้อยละ 81 ของแบบสอบถามทั้งสิ้นที่แจกไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ปริมาณรายการวิทยุกระจายเสียงที่สถานีวิทยุกระจายเสียงออกอากาศในช่วงเวลา 1 เดือนโดยดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้คือ

1.1 สำนักรวบรวมรายการออกอากาศรายการต่างๆของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยสำรวจากผังการกระจายเสียง จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงและจากการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงด้วยตนเอง ตามรายการที่ได้แบ่งไว้ 23 รายการดังกล่าวแล้ว

1.2 หาการ้อยละของเวลาการออกอากาศในแต่ละรายการของแต่ละสถานีและค่าเฉลี่ยของเวลาการออกอากาศในแต่ละรายการรวมทุกสถานีในช่วงเวลา 1 เดือน

2. การวิเคราะห์ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียง ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการฟังรายการวิทยุกระจายเสียง ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับรวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ทำการสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้นมาทำการวิเคราะห์

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับจำนวนทั้งสิ้น 424 ฉบับมาแจกแจงความถี่โดยพิจารณาแต่ละข้อของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยน้ำหนัก (Weighting) ซึ่งกำหนดน้ำหนักของการประเมินค่าเป็น 5 ระดับคือ

มากที่สุดมีค่าเท่ากับ 5

มากมีค่าเท่ากับ 4

ปานกลางมีค่าเท่ากับ 3

น้อยมีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ	1
ไม่เลยมีค่าเท่ากับ	0

นำความถี่ที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละข้อไปหาค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าโดยใช้สูตร⁴

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^6 f_i x_i}{N}$$

เมื่อ \bar{x}	คือค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าในแต่ละข้อ
f_i	คือความถี่ของค่า x_i
x_i	คือนำหนักของการประเมินค่าซึ่งมีค่าเป็น 0, 1, 2, 3, 4 หรือ 5 อันใดอันหนึ่ง
N	คือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดซึ่ง $N = \sum_{i=1}^6 f_i$

2.3 นำค่าเฉลี่ยของการประเมินค่าในแต่ละข้อของแบบสอบถามโดยแยกตามเพศ อายุและระดับการศึกษาของประชาชนมาเปรียบเทียบกันในทุกข้อ ในเรื่องความต้องการ ความสนใจและความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพิจารณาวิทยุกระจายเสียง ประโยชน์และความรู้ที่ได้รับรวมถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง

3. นำค่าเฉลี่ยปริมาณรายการวิทยุกระจายเสียงที่สถานีวิทยุกระจายเสียงออกอากาศ กับค่าเฉลี่ยปริมาณความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงของประชาชนมาหาค่าสหสัมพันธ์จากตำแหน่งของคะแนน(Spearman's rank-difference correlation) โดยใช้สูตร⁵

⁴ Ronald E. Walpole, Instruction to Statistics, (New York: The Macmillan Company, 1968), p.85.

⁵ J.P. Guilford, Fundamental Statistics in Psychology and Education, (New York: McGraw-Hill, 1965), p.306.

$$p = 1 - \frac{6Ed^2}{N(N^2 - 1)}$$

เมื่อ p แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลต่างของค่าแทนงคะแนน
 Ed^2 แทนผลบวกของกำลังสองของผลต่างของค่าแทนงคะแนนแต่ละคู่
 N แทนจำนวนรายการทั้งหมด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย